

Ölü Deniz Fay Zonu'nun Amik Ovası (Antakya) ve Türkoğlu (Kahramanmaraş) civarında Holosen aktivitesi

V. Karabacak¹, E. Altunel¹, M. Meghraoui², M. Ferry² ve S. Bertrand²

¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Müh. Mim. Fak., Jeoloji Müh. Bölümü, Eskişehir

²Institut de Physique du Globe de Strasbourg, France

karabacak@ogu.edu.tr

Afrika ile Arap plakaları arasındaki sınırı oluşturan sol yönlü doğrultu atımlı Ölü Deniz Fay Zonu (ÖDFZ), güneyde Kızıl Deniz'den kuzeyde Doğu Anadolu Fay Zonu (DAFZ)'na kadar uzanan yaklaşık 1000 km uzunluğunda bir tektonik kuşağı oluşturmaktadır. Güney kesimlerinde genellikle belirgin bir çizgisellik sunan fay zonu kuzey kesimlerinde farklı kollara ayrılan kompleks bir yapıya sahiptir. Ülkemizin hemen güneyinde Ghab Havzası'nın batısını sınırlayan ÖDFZ, yaklaşık K-G doğrultusunda Asi Vadisi boyunca ülkemiz sınırlarına girmekte ve kuzeyde Amik Ovası içinde en az 10 km devam etmektedir. Amik Ovası, daha kuzeyde KKD doğrultusunda uzanan Karasu Vadisi'ne bağlanmaktadır. Tarihsel kaynaklar bu bölgede etkili olan çok sayıda yıkıcı depremden bahsetmektedir. Örneğin, 1822 yılında meydana gelen (M=7.4) bir deprem Amik Ovası kuzey kesimlerinde etkili olmuş ve bu depremde yaklaşık 20 bin kişi hayatını kaybetmiştir.

Bu çalışmada, ÖDFZ'nun Amik Ovası kuzey kesimlerindeki Kuvaterner aktivitesi, Karasu Vadisi batı yamaçları boyunca sol yanal harekete işaret eden jeolojik ve jeomorfolojik delillerle ortaya konulmaya çalışılmıştır. Güncel çökeller boyunca çizgisellikler ve ana kayalarda yanal hareketi işaret eden yataya yakın fay çizikleri faylanmanın KKD doğrultusunda ve sol yanal olduğunu göstermektedir. Bu doğrultu boyunca yapılan arazi gözlemlerinde güncel dere yataklarında 2,8 ile 500 m arasında değişen sol yanal ötelenmeler ölçülmüştür. ÖDFZ'na ait arazi delilleri kuzeyde Türkoğlu İlçesi (Kahramanmaraş) yakınlarına doğru azalarak kaybolmaktadır. Bu bölge civarında yapılan arazi çalışmalarında, yaklaşık DKD-BGB doğrultusunda uzanan DAFZ Maraş Segmenti incelenmiş ve jeomorfolojik veriler toplanmıştır. Bu gözlemlerde Maraş Segmenti'nin Gölbashi yakınlarından (Türkoğlu İlçesi doğusu), İmalı'ya (Türkoğlu İlçesi batısı) uzandığı ve bu uzanımda geç Kuvaterner aktivitesiyle ilişkili 3,8 ile 1500 m arasında değişen sol yanal ötelenmeler meydana getirdiği tespit edilmiştir. Bu gözlemler, ÖDFZ'nun Amik Ovası'nı katederek kuzeyde Türkoğlu İlçesi yakınlarına kadar KKD doğrultusunda uzandığı, DAFZ'nun ise GB doğrultusunda Türkoğlu İlçesi kuzeyinden İskenderun Körfezi yönünde Akdeniz'e doğru uzandığı görüşünü desteklemektedir.

Anahtar kelimeler: Ölü Deniz Fay Zonu, Amik Ovası, Türkoğlu, Holosen